

KOMISJONI DELEGEERITUD MÄÄRUS (EL) 2016/1401,**23. mai 2016,**

millega täiendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2014/59/EL (millega luuakse krediitiasutuste ja investeerimisühingute finantsseisundi taastamise ja kriisilahenduse õigusraamistik) seoses regulatiivsete tehniliste standarditega tuletisinstrumentidest tulenevate kohustuste hindamise meetodite ja põhimõtete jaoks

(EMPs kohaldatav tekst)

EUROOPA KOMISJON,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 15. mai 2014. aasta direktiivi 2014/59/EL, millega luuakse krediitiasutuste ja investeerimisühingute finantsseisundi taastamise ja kriisilahenduse õigusraamistik ning muudetakse nõukogu direktiivi 82/891/EMÜ ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiive 2001/24/EÜ, 2002/47/EÜ, 2004/25/EÜ, 2005/56/EÜ, 2007/36/EÜ, 2011/35/EL, 2012/30/EL ja 2013/36/EL ning määruseid (EL) nr 1093/2010 ja (EL) nr 648/2012, ⁽¹⁾ eriti selle artikli 49 lõiget 5,

ning arvestades järgmist:

- (1) Direktiiviga 2014/59/EL antakse kriisilahendusametitele õigus kriisilahendusmenetluses oleva krediitiasutuse või investeerimisühingu kohustusi alla hinnata ja konverteerida.
- (2) Teatavate krediitiasutuste kohustuste struktuuris võivad moodustada olulise osa tuletisinstrumentidilepingud. Selliste lepingute väärtuse hindamine on aga keerukas, sest lepingute väärtus on seotud nende alusvaraks olevate finantsinstrumentide, varade või üksuste väärtusega, mis on ajas muutuv ning fikseerub üksnes lõpptähtajal või lepingu tasaarvestusel.
- (3) Varasem kogemus näitab, et tuletisinstrumentidest tulenevate kohustuste hindamise keerukus ühe vastaspoole maksejõuetuse korral võib muuta hindamise aeganõudvaks, tuua kaasa väga suured kulud ja kutsuda esile kohtuvaidlusi.
- (4) Peale selle näitab kogemus, et tuletisinstrumentidilepingud võivad sisaldada erinevaid meetodikaid, kuidas määratakse kindlaks tasaarvestusel vastaspoolte vahel maksmisele kuuluv summa, kusjuures mõni nendest meetodikatest jätab kas tasaarvestussumma või tasaarvestuskuupäeva või need mõlemad täielikult selle vastaspoole määrata, kes kohustusi täidab.
- (5) Seetõttu peaksid kriisilahendusametused moraaliriski vältimiseks ja kriisilahendusmeetmete tõhususe tagamiseks võtma vastu ja rakendama asjakohased meetodikad tuletisinstrumentidilepingutest tulenevate kohustuste hindamiseks kriisilahendusprotsessi kiirusega sobiva aja jooksul ning objektiivse ja võimaluse korral hõlpsalt kättesaadava teabe põhjal. Hindamismetoodikas on oluline sätestada menetlused, kuidas kriisilahendusametust tasaarvestusotsustest teatab ning kuidas saadakse tasaarvestatud lepingute vastaspooltelt asendustehingute andmeid.
- (6) Tasaarvestuskokkuleppega hõlmatud tuletisinstrumentidilepingute puhul kehtib lepingu ennetähtaegse lõpetamise korral ühtne tasaarvestussumma. Direktiivi 2014/59/EL artiklis 49 on sätestatud, et selliste lepingute väärtus määratakse kindlaks netoväärtusena kokkuleppe tingimuste alusel. Kriisilahendusametust või sõltumatu hindaja peab seega järgima tasaarvestuskokkuleppes määratletud tasaarvestatavate tehingute kogumeid, saamata valida teatavaid lepinguid ja välistada teisi.
- (7) Direktiivi 2014/59/EL artikli 49 kohaselt määrab tuletisinstrumentidilepingute väärtuse kriisilahendusametust või sõltumatu hindaja osana sama direktiivi artikli 36 kohasest väärtuse hindamisest. Tuletisinstrumentidest tulenevate kohustuste väärtuse hindamise menetluse eesmärk peaks olema määrata kiiresti esialgne väärtus kohustuste teisendamise otstarbel; samal ajal peaks hindamismenetlus olema piisavalt paindlik, et kriisilahendusametust saaks nõudesummasid hiljem korrigeerida.

⁽¹⁾ ELTL 173, 12.6.2014, lk 190.

- (8) Seda, kas rakendada tuletisinstrumentidest tulenevate kohustuste suhtes kohustuste teisendamise vahendit või välistada need kohustuste teisendamise vahendi rakendusala vastavalt direktiivi 2014/59/EL artikli 44 lõikele 3, tuleks hinnata sama direktiivi artikli 36 kohase hindamise raames enne tasaarvestusotsuse tegemist.
- (9) Tuletisinstrumentidest tulenevate kohustuste väärtuse kindlaksmääramine peaks võimaldama kriisilahendus- asutustel hinnata enne tasaarvestusotsuse tegemist, millises ulatuses võiks pärast tasaarvestust rakendada nende kohustuste suhtes kohustuste teisendamise vahendit ning kui suur võiks olla tasaarvestusest tulenev väärtuse vähenemine.
- (10) Tuletisinstrumentidilepingute tasaarvestusel võivad tekkida lisakahjud, mis jätkuvuseelduslikus väärtuses ei kajastu ning mis võivad tuleneda näiteks vastaspoolte tegelikest asenduskuludest, mis suurendavad kriisilahendusmenetluses oleva krediidasutuse või investeerimisühingu poolt maksmisele kuuluvaid tasaarvestuskulusid, või kriisilahendusmenetluses oleva krediidasutuse või investeerimisühingu kuludest seoses uute tehingute tegemisega positsioonide suhtes, mis on tasaarvestuse tulemusena tururiskile avatud. Kui tuletisinstrumentidilepingute tasaarvestuse tõttu kantud kulud või eeldatavalt kantavad kulud on suuremad kui see osa asjaomastest kohustustest, mille suhtes saaks realselt rakendada kohustuste teisendamise vahendit, võib lisakahjum suurendada kohustuste teisendamise koormust kriisilahendusmenetluses oleva krediidasutuse või investeerimisühingu muude võlausaldajate jaoks. Sellisel juhul kannaksid kohustused, mis ei tulene tuletisinstrumentidilepingutest, kohustuste teisendamisel suuremat kahju kui ilma tuletisinstrumentidilepingute tasaarvestuse ja nende suhtes kohustuste teisendamise vahendi rakendamiseta, mistõttu kriisilahendusasutus võib kaaluda tuletisinstrumentidilepingute välistamist kohustuste teisendamise vahendi rakendusala vastavalt direktiivi 2014/59/EL artikli 44 lõike 3 punktile d ja sama direktiivi artikli 44 lõike 11 kohaselt vastu võetud komisjoni delegeeritud määrusele (EL) 2016/860⁽¹⁾. Kohustuste teisendamise õiguse kasutamisel selliste kohustuste suhtes tuleks kohaldada direktiivi 2014/59/EL artikli 44 lõikes 2 sätestatud erandeid ja sama direktiivi artikli 44 lõikes 3 sätestatud valikulisi erandeid, mida on täpsustatud delegeeritud määruses (EL) 2016/860.
- (11) Kuna on vajalik direktiivi 2014/59/EL artikli 49 lõigete 3 ja 4 järjekindel tõlgendamine, tuleb sätestada meetodikad ja põhimõtted, mille kohaselt sõltumatud hindajad ja kriisilahendusasutused tuletisinstrumentide väärtust hindavad.
- (12) Tasaarvestatud kohustuste väärtuse hindamine tegelikul või oletataval asenduskulul põhineva meetodikaga annaks valitseva turutavaga sarnase tulemuse ning oleks kooskõlas direktiivi 2014/59/EL artikli 74 kohaste väärtuse hindamise põhimõtetega, mille eesmärk on kindlaks teha, kas aktsionäre ja võlausaldajaid oleks koheldud paremini, kui kriisilahendusmenetluses oleva krediidasutuse või investeerimisühingu suhtes oleks algatatud tavaline maksejõuetusmenetlus (põhimõte, et ühegi võlausaldaja olukord ei tohi olla halvem kui tavalises maksejõuetusmenetluses).
- (13) Kriisilahendusasutus peaks väärtuse hindamise meetodikat rakendades saama toetuda eri andmeallikatele, sealhulgas kriisilahendusmenetluses oleva krediidasutuse või investeerimisühingu, vastaspoolte ja kolmandate isikute allikatele. Siiski on asjakohane kehtestada põhimõtted selle kohta, millist liiki andmeid tuleb väärtuse hindamisel arvesse võtta, et väärtuse kindlaksmääramine oleks objektiivne.
- (14) Kriisilahendusasutuste poolt tasaarvestatud tuletisinstrumentidilepingute vastaspoolel võivad otsustada sõlmida ühe või mitu asendustehingut, et tasaarvestusel oma riskipositsioon asendada. Selliseid asendustehinguid tuleks hindamisel käsitleda eelistatud andmeallikana, kui need on sõlmitud majanduslikult mõistlikel tingimustel tasaarvestuskuupäeval või nii ruttu pärast seda, kui on mõistlikult teostatav. Seetõttu peaksid kriisilahendus- asutused tasaarvestusotsusest teatades andma vastaspooltele võimaluse esitada majanduslikult mõistlike asendustehingute kohta tõendeid tähtaja jooksul, mis on kooskõlas väärtuse hindamise eeldatava ajahetkega. Kui vastaspoolel on tähtajaks sellised tõendid esitanud, peab hindaja määrama tasaarvestussumma kõnealuste asendustehingute hinna põhjal. Kui vastaspoolel ei ole majanduslikult mõistlike asendustehingute kohta tähtajaks tõendeid esitanud, peavad kriisilahendusasutused saama väärtust hinnata turul kättesaadava teabe põhjal nagu ostu- ja müügihinna keskmine hind ja ostu-müügikursi vahed, et hinnata oletatavaid asenduskulusid, st kahjumit või kulusid, mis oleksid tekkinud seoses riskimaandustehingu või seonduva positsiooni taastamisega netoriskipositsiooni alusel.
- (15) Tuletisinstrumentiditooted ja -turud on väga heterogeensed ning ei ole võimalik kindlaks teha ühte turutava asendustehingute tegemiseks. Mõiste „majanduslikult mõistlikud asendustehingud“ tuleb seetõttu määratleda laialt, et hindaja saaks väärtuse kindlaks määrata igas turukontekstis. Selle mõiste all tuleks seega mõista asendustehingut, mis on tehtud netoriskipositsiooni alusel, üldise turutavaga kooskõlas olevatel tingimustel ja mõistliku jõupingutusega majanduslikult soodsaima tulemuse saavutamiseks. Hindaja võiks muude asjaolude

⁽¹⁾ Komisjoni 4. veebruari 2016. aasta delegeeritud määrus (EL) 2016/860, milles täpsustatakse täiendavalt asjaolusid, mille korral on Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2014/59/EL (millega luuakse krediidasutuste ja investeerimisühingute finantsseisundi taastamise ja kriisilahenduse õigusraamistik) artikli 44 lõike 3 kohaselt vajalik välistada allahindamise või konverteerimise õiguse kasutamine (ELT L 144, 1.6.2016, lk 11).

kõrval arvesse võtta, kui mitme diileri poole vastaspool pöördus, mitu hinnapakumist sai ja kas väljavalitud hinnapakumine oli parim. Samuti peaks kriisilahendusasutus saama tasaarvestusteates märkida, milliseid kriteeriume ta hindamisel kasutab.

- (16) Viimastel aastatel vastu võetud liidu õigusaktidega on püütud kooskõlas rahvusvaheliste standarditega suurendada läbipaistvust ja riskide maandamist tuletisinstrumentidilepingute turul, nähes ette standardsete börsiväliste tuletisinstrumentide kohustusliku kliirimise kesksete vastaspooltega, kesksete vastaspooltega kliiritud tuletisinstrumentide ja paljude eri liiki börsiväliste tuletisinstrumentide väärtuse hindamise ja võimendustagatise kasutamise nõuded ning kõiki börsiväliseid tuletisinstrumente hõlmava kohustusliku aruandluse kauplemisteabehoidlatele.
- (17) Kui keskse vastaspoole kliiriva liikme suhtes on algatatud kriisilahendusmenetlus ning kriisilahendusasutus on tasaarvestanud enne kohustuste teisendamist tuletisinstrumentidilepinguid, on kõnealune kliiriv liige keskse vastaspoole suhtes konkreetse(te) tasaarvestatavate tehingute kogumi(te) seisukohalt kohustusi mittetäitev kliiriv liige. Sisemenetlused ja -mehhanismid, mida keskne vastaspool rakendab kliiriva liikme poole kohustuste mittetäitmise korral (edaspidi „keskse vastaspoole rikkumismenetlus“) vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 648/2012⁽¹⁾ nõuetele, on usaldusväärne alus kogu tasaarvestatavate tehingute kogumi ulatuses tasaarvestusel tekkivate tuletisinstrumentidest tulenevate kohustuste väärtuse kindlaksmääramiseks, seda ka kriisilahendusmenetluses toimuva kohustuste teisendamise olukorras.
- (18) Keskse vastaspoole rikkumismenetlus võib kesta mitu päeva või kauemgi pärast selle käivitunud sündmust. Kui oodata kriisi lahendamise olukorras tuletisinstrumentide väärtuse kindlaksmääramiseks väga pikka aega rikkumismenetluse lõppu, võib see kahjustada kriisi lahendamise ajakava ja eesmärke ning põhjustada finantsturgudel tarbetu häire. Seetõttu on vajalik, et kriisilahendusasutus lepiks keskse vastaspoolega ja keskse vastaspoole pädeva asutusega kokku tähtaja, milleks ennetähtaegse lõpetamise summa tuleb kindlaks määrata, võttes arvesse nii keskse vastaspoole kui ka kriisilahendusasutuse piiranguid.
- (19) Kui keskne vastaspool on ennetähtaegse lõpetamise summa kooskõlas oma rikkumismenetlusega kokkulepitud tähtjaks kindlaks määranud, peab hindaja selle kinnitama. Kui keskne vastaspool ei määra ennetähtaegse lõpetamise summat kokkulepitud tähtjaks kindlaks või kui ta ei rakenda keskse vastaspoole rikkumismenetlust, peaks kriisilahendusasutus saama määrata ennetähtaegse lõpetamise summa kindlaks omaenda hinnangute põhjal. Samuti peaks kriisilahendusasutus saama määrata summa omaenda hinnangute põhjal kindlaks esialgselt, kui see on kriisilahendusprotsessi kiireloomulisuse tõttu põhjendatud ning tingimusel, et ta ajakohastab oma hinnangut, kui keskse vastaspoole rikkumismenetlus tähtaja saabudes lõpule jõuab. Kriisilahendusasutus peaks saama keskse vastaspoole poolt pärast tähtaja möödumist esitatud teavet arvesse võtta lõplikus järeelhindamises, kui see on sel ajal kättesaadav, ja igal juhul direktiivi 2014/59/EL artikli 74 kohase kohtlemise erinevuse hindamise ajal. Käesolev määrus ei tohiks piirata rikkumismenetlusi, mida kesksed vastaspoole korraldavad vastavalt määrusele (EL) nr 648/2012.
- (20) Käesoleva määruse sätted ei tohiks mõjutada määruse (EL) nr 648/2012 artikli 48 lõike 4 kohaselt kehtestatud keskse vastaspoole sisemenetlusi kohustusi mittetäitva kliiriva liikme ja selle klientide varade ja positsioonide ülekandmiseks ning peaksid olema kooskõlas kõikide muude asjakohaste sätete või loa saamise tingimustega, mis võivad mõjutada asjaomaste tuletisinstrumentidilepingute tasaarvestust.
- (21) Tuletisinstrumentidilepingute väärtuse hindamise ajahetk peaks lähtuma põhimõttest, mille kohaselt hindamisel tuginetakse vastaspoolte kantud tegelikele või oletatavatele asenduskuludele. Et hindamine oleks võimalikult täpne, peaks see toimuma tasaarvestuskuupäeval, või kui see ei oleks majanduslikult mõistlik, siis esimesel kuupäeval ja kellaajal, millal alusvara hind turul teatavaks saab. Kui ennetähtaegse lõpetamise summa määrab kindlaks keskne vastaspool või kui see määratakse kindlaks asendustehingute hinna põhjal, peaks hindamise ajahetk olema keskse vastaspoole hinnangu või asendustehingute ajahetk.
- (22) Kui kriisilahendusasutus otsustab asja kiireloomulisuse tõttu teha direktiivi 2014/59/EL artikli 36 lõike 9 kohase esialgse hindamise, peaks kriisilahendusasutus või hindaja saama selle esialgse hindamise raames määrata juba enne asjaomast hindamise ajahetke kindlaks tuletisinstrumentidest tulenevate kohustuste esialgse väärtuse, tuginedes hinnangulisele väärtusele ja sel ajal kättesaadavatele andmetele. Kui kriisilahendusasutus võtab kooskõlas direktiivi 2014/59/EL artikli 36 lõikega 12 esialgse hinnangu põhjal kriisilahenduse meetme, võetakse

⁽¹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 4. juuli 2012. aasta määrus (EL) nr 648/2012 börsiväliste tuletisinstrumentide, kesksete vastaspoolte ja kauplemisteabehoidlate kohta (ELT L 201, 27.7.2012, lk 1).

turul jälgitavaid asjakohaseid muutusi või hindamise ajahetkel tehtud tegelikel asendustehingutel põhinevaid tõendeid arvesse kas järgmisel esialgsel hindamisel või sama direktiivi artikli 36 lõike 10 kohasel lõplikul hindamisel.

- (23) Käesolev määrus põhineb Euroopa Pangandusjärelevalve poolt komisjonile esitatud regulatiivsete tehniliste standardite eelnõul.
- (24) Euroopa Pangandusjärelevalve korraldas käesoleva määruse aluseks oleva tehniliste standardite eelnõu avatud avaliku konsultatsiooni, pidas nõu Euroopa Väärtpaberiturujärelevalvega, analüüsis võimalikke seonduvaid kulusid ja tulusid ning küsis Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1093/2010 artikli 37 kohaselt asutatud pangandussektori sidusrühmade kogu arvamust ⁽¹⁾,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

Artikkel 1

Mõisted

Käesolevas määruses kasutatakse järgmisi mõisteid:

- 1) „tasaarvestatavate tehingute kogum“ – rühm lepinguid, mille suhtes kehtib direktiivi 2014/59/EL artikli 2 lõike 1 punktis 98 määratletud tasaarvestuskokkulepe;
- 2) „hindaja“ – sõltumatu ekspert, kes on nimetatud teostama väärtuse hindamist kooskõlas komisjoni delegeeritud määruse (EL) 2016/1075 ⁽²⁾ neljandas osas sätestatud nõuete ja kriteeriumidega, või kriisilahendusamet direktiivi 2014/59/EL artikli 36 lõigete 2 ja 9 kohase hindamise ajal;
- 3) „keskne vastaspool“ – määruse (EL) nr 648/2012 artikli 2 lõikes 1 määratletud keskne vastaspool, kui see on kas
  - a) asutatud liidus ja saanud tegevusloa vastavalt määruse (EL) nr 648/2012 artiklites 14–21 sätestatud menetlusele
  - b) või asutatud kolmandas riigis ja tunnustatud vastavalt määruse (EL) nr 648/2012 artiklis 25 sätestatud menetlusele;
- 4) „kliiriv liige“ – määruse (EL) nr 648/2012 artikli 2 lõikes 14 määratletud kliiriv liige;
- 5) „tasaarvestuskuupäev“ – tasaarvestuse kuupäev ja kellaaeg, mis on täpsustatud kriisilahendusametuse teates tasaarvestusotsuse kohta;
- 6) „asendustehing“ – tuletisinstrumentidilepingu tasaarvestuskuupäeval või pärast seda tehtud tehing eesmärgiga taastada netoriskipositsiooni alusel mis tahes lõpetatud riskimaandustehing või seonduv positsioon tasaarvestatud tehinguga samaväärsetel majanduslikel tingimustel;
- 7) „majanduslikult mõistlik asendustehing“ – asendustehing, mis on tehtud netoriskipositsiooni alusel, üldise turutavaga kooskõlas olevatel tingimustel ja mõistliku jõupingutusega majanduslikult soodsaima tulemuse saavutamiseks.

⁽¹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 24. novembri 2010. aasta määrus (EL) nr 1093/2010, millega asutatakse Euroopa Järelevalveasutus (Euroopa Pangandusjärelevalve), muudetakse otsust nr 716/2009/EÜ ning tunnistatakse kehtetuks komisjoni otsus 2009/78/EÜ (ELT L 331, 15.12.2010, lk 12).

⁽²⁾ Komisjoni 23. märtsi 2016. aasta delegeeritud määrus (EL) 2016/1075, millega täiendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2014/59/EL seoses regulatiivsete tehniliste standarditega, millega määratakse kindlaks finantsseisundi taastamise kavade, kriisilahenduse kavade ja konsolideerimisgrupi kriisilahenduse kavade sisu, miinimumkriteeriumid, mille alusel peab pädev asutus finantsseisundi taastamise kavu ja konsolideerimisgrupi finantsseisundi taastamise kavu hindama, konsolideerimisgrupi finantstoetuse andmise tingimused, sõltumatute hindajate suhtes kohaldatavad nõuded, allahindamise ja konverteerimise õiguse lepingukohane tunnustamine, teavitamisnõuete ja peatamisteate menetlused ja sisu ning kriisilahenduse kolleegiumide tegevus (ELT L 184, 8.7.2016, lk 1).

Artikkel 2

Tuletisinstrumentidilepingute tasaarvestusest tuleneva väärtuse vähenemise võrdlus summaga, mille ulatuses asjaomaste kohustuste suhtes oleks võimalik rakendada kohustuste teisendamise vahendit

1. Direktiivi 2014/59/EL artikli 49 lõike 4 punkti c järgimiseks võrdleb kriisilahendusasutus järgmisi suurusid:
  - a) tuletisinstrumentidilepingute kantava kahjumi suurus, kui nende suhtes rakendatakse kohustuste teisendamise vahendit; selle saamiseks korrutatakse omavahel järgmised suurused:
    - i) osa, mille kõikidest sama järguga kohustustest moodustavad tuletisinstrumentidilepingutest tulenevad kohustused, mis on määratud kindlaks direktiivi 2014/59/EL artikli 36 kohase väärtuse hindamise raames ega ole välistatud kohustuste teisendamise vahendi rakendusala vastavalt sama direktiivi artikli 44 lõikele 2, ja
    - ii) kogu kahjum, mille eeldatavalt kannaksid kõik tuletisinstrumentidest tulenevate kohustustega samasse järku kuuluvad kohustused, kaasa arvatud need tuletisinstrumentidest tulenevad kohustused, mis tekivad seoses tasaarvestusega;ja
  - b) väärtuse vähenemine, lähtudes hinnangust, kui suured kulud või muud väärtuselangused tuletisinstrumentidilepingute tasaarvestuse tulemusena eeldatavalt tekiksid; selle saamiseks leitakse järgmiste suuruste summa:
    - i) risk vastaspoole tasaarvestusnõude suurenemiseks tulenevalt vastaspoole eeldatavatest kuludest riskide uueks maandamiseks, lähtudes vastavalt artikli 6 lõike 2 punktile b ostu-müügikursi, ostu- ja müügihinna keskmise hinna ja ostukursi või ostu- ja müügihinna keskmise hinna ja müügikursi vahedest;
    - ii) kriisilahendusmenetluses oleva krediidasutuse või investimisühingu eeldatav kulu võrreldavate tuletisinstrumentiditehingute tegemiseks, mida peetakse vajalikuks avatud positsioonide riski uueks maandamiseks või lubatava riskiprofiili säilitamiseks kooskõlas kriisilahendusstrateegiaga. Võrreldava tuletisinstrumentiditehingu kindlaks määramisel võib lähtuda alustamise tagatise nõuetest ja valitsevatest ostu-müügikursi vahedest;
    - iii) tuletisinstrumentidilepingute tasaarvestusest tulenev frantsiisiväärtuse vähenemine, sealhulgas tasaarvestatavate tuletisinstrumentidilepingutega seotud muude varade või alusvarade väärtuselangus ning mõju rahastamiskuludele või tulutasemetele;
    - iv) ennetavad puhvrid selliste tasaarvestuse võimalike kahjulike tagajärgede vastu nagu vead ja vaidlused seoses tehingutega või tagatise vahetamisega.
2. Lõikes 1 ette nähtud võrdlus tuleb teha enne tasaarvestusotsuse vastuvõtmist osana direktiivi 2014/59/EL artikli 36 kohasest väärtuse hindamisest, mille alusel otsustatakse kriisilahendusmeetmete võtmine. Kui jõustub kõnealuse direktiivi artikli 36 lõike 15 kohaselt vastu võetud komisjoni delegeeritud õigusakt, järgitakse võrdluse tegemisel selles delegeeritud õigusaktis sätestatud nõudeid.

Artikkel 3

Tasaarvestusotsusest teatamine

1. Enne tuletisinstrumentidilepingutest tulenevate kohustuste suhtes allahindamise ja konverteerimise õiguse kasutamist teatab kriisilahendusasutus direktiivi 2014/59/EL artikli 63 lõike 1 punkti k kohasest lepingute tasaarvestusotsusest kõnealuste lepingute vastaspooltele.
2. Tasaarvestusotsus jõustub kohe või teates täpsustatud hilisemal tasaarvestuskuupäeval ja -kellaajal.

3. Võttes arvesse artikli 8 lõike 1 punktis c sätestatud nõudeid, määrab kriisilahendusasutus lõikes 1 osutatud otsuses kuupäeva ja kellaaja, milleni vastaspoolad võivad esitada kriisilahendusasutusele tõendeid majanduslikult mõistlike asendustehingute kohta, et määrata vastavalt artikli 6 lõikele 1 tasaarvestussumma. Samuti peab vastaspool esitama kriisilahendusasutusele kokkuvõtte kõikidest majanduslikult mõistlikest asendustehingutest.

4. Kriisilahendusasutus võib muuta kuupäeva ja kellaega, milleni vastaspoolad võivad majanduslikult mõistlike asendustehingute kohta tõendeid esitada, kui selline muutmine on kooskõlas artikli 8 lõike 1 punktiga c.

Kõikidest otsustest muuta kuupäeva ja kellaega, milleks vastaspoolad võivad majanduslikult mõistlike asendustehingute kohta tõendeid esitada, tuleb vastaspoolele teatada.

5. Kriisilahendusasutus võib lõikes 1 osutatud otsuses täpsustada, missuguste kriteeriumide alusel ta kavatseb hinnata, kas asendustehingud on majanduslikult mõistlikud.

6. Käesolevat artiklit ei kohaldata selliste keskselt kliiritud tuletisinstrumentidilepingute tasaarvestusel ja hindamisel, mis on sõlmitud kriisilahendusmenetluses oleva krediidasutuse või investeerimisühingu kui kliiriva liikme ja keskse vastaspoole vahel.

Artikkel 4

Tasaarvestuskokkuleppe roll

Lepingute puhul, mille suhtes kehtib tasaarvestuskokkulepe, määrab hindaja vastavalt artiklitele 2, 5, 6 ja 7 kindlaks ühtse summa, mis kriisilahendusmenetluses oleval krediidasutusel või investeerimisühingul on seaduslik õigus saada või seaduslik kohustus maksta pärast kõikide tasaarvestuskokkuleppes määratletud tasaarvestatavate tehingute kogumisse kuuluvate tuletisinstrumentidilepingute tasaarvestusel.

Artikkel 5

Ennetähtaegse lõpetamise summa hindamise põhimõte

1. Hindaja määrab tuletisinstrumentidilepingutest tulenevate kohustuste väärtuse kindlaks ennetähtaegse lõpetamise summamana, mis saadakse järgmiste summade liitmisel:

- a) maksmata summad, tagatised ja muud summad, mille kriisilahendusmenetluses olev krediidasutus või investeerimisühing peab maksuma vastaspoolele, miinus maksmata summad, tagatised ja muud summad, mille vastaspool peab maksuma kriisilahendusmenetluses olevale krediidasutusele või investeerimisühingule tasaarvestuskuupäeval;
- b) tasaarvestussumma, mis hõlmab tuletisinstrumentidilepingute vastaspoolte kantud kahjumeid või kulusid või nende saadud kasumeid seoses tasaarvestatud lepingute oluliste tingimuste majandusliku ekvivalendi ja nende lepingute kohaste poolte optiooniõiguste asendamise või saamisega.

2. „Maksmata summad“ tähendab lõike 1 mõistes seoses tasaarvestatud tuletisinstrumentidilepingutega järgmiste suuruste summat:

- a) summad, mille maksmise kohustus tekkis tasaarvestuskuupäeval või enne seda ning mis on sellel kuupäeval maksmata;
- b) selle vara õiglase turuväärtusega võrdne summa, mis kuulus ülekandmisele tuletisinstrumentidilepingute kõikide kohustuste kohaselt, mis kuulusid ülekandega arveldamisele tasaarvestuskuupäeval või enne seda ja mis ei ole tasaarvestatud kuupäeva seisuga arveldatud;
- c) summad seoses intressi või hüvitisega, mis on kogunenud makse- või ülekandekohustuse tekkimise kuupäeva ja tasaarvestuskuupäeva vahelisel perioodil.

Artikkel 6

Tasaarvestussumma kindlaksmääramine

1. Kui vastaspool on esitanud artikli 3 lõikes 3 sätestatud tähtjaks tõendeid majanduslikult mõistlike asendustehingute kohta, määrab hindaja tasaarvestussumma kõnealuste asendustehingute hindade alusel.
2. Kui vastaspool ei ole artikli 3 lõikes 3 sätestatud tähtjaks asendustehingute kohta tõendeid esitanud, kui hindaja leiab, et esitatud asendustehingud ei olnud sõlmitud majanduslikult mõistlikel tingimustel, või kui kohaldatakse artikli 7 lõiget 7 või artikli 8 lõiget 2, määrab hindaja tasaarvestussumma järgmiste näitajate alusel:
  - a) parima ostu- ja müügihinna keskmised päevalõpuhindad vastavalt kriisilahendusmenetluses oleva krediidasutuse või investeerimisühingu tavapärasele menetlustele artikli 8 kohaselt kindlaks määratud kuupäeval;
  - b) ostu- ja müügihinna keskmise hinna ja ostukursi vahe või ostu- ja müügihinna keskmise hinna ja müügikursi vahe, olenevalt netoriskipositsiooni suunast;
  - c) vajaduse korral punktides a ja b osutatud hindade ja vahede korrektsioonid, et võtta arvesse alusriskide või -instrumentide turulikviidsust ning riskipositsiooni suurust turusügavuse suhtes, samuti võimalikku mudeliriski.
3. Grupisiseste kohustuste puhul võib hindaja määrata väärtuse lõike 2 punktis a osutatud parima ostu- ja müügihinna keskmiste päevalõpuhindade alusel, võtmata arvesse lõike 2 punkte b ja c, mille puhul kriisilahendusstrateegia eeldaks lõpetatud tehingute riskide uut maandamist teise grupisisese tuletisinstrumentidehinguga või tehingute rühmaga.
4. Tasaarvestussumma väärtuse kindlaksmääramiseks vastavalt lõikele 2 võtab hindaja arvesse kõiki kättesaadavaid ja usaldusväärseid andmeallikaid ning võib toetuda jälgitavatele turuandmetele või väärtuste hindamiseks ette nähtud hindamismudelite abil genereeritud teoreetilistele hindadele, sealhulgas järgmistele andmeallikatele:
  - a) kolmandatelt isikutelt saadud andmed, nagu jälgitavad turuandmed või hindamisnäitajate andmed ja turutegijate noteeringud või keskselt kliiritud lepingute puhul keskselt vastaspoolt saadud väärtused või hinnangud;
  - b) standardtoodete puhul hindaja enda süsteemide abil genereeritud hinnangud;
  - c) kriisilahendusmenetluses oleva krediidasutuse või investeerimisühingu enda andmed, nagu sisemudelid ja -hinnangud, kaasa arvatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 575/2013 ⁽¹⁾ artikli 105 lõike 8 kohased sõltumatud hinnakontrollid;
  - d) muud vastaspoolt saadud andmed lisaks artikli 3 lõike 3 kohaselt esitatud tõenditele asendustehingute kohta, sealhulgas andmed käimasolevate või varasemate hindamisvaidluste kohta seoses sarnaste või seotud tehingute ja noteeringutega;
  - e) kõik muud asjakohased andmed.
5. Lõike 2 punkti b järgimiseks võib hindaja anda kriisilahendusmenetluses olevale krediidasutusele või investeerimisühingule korralduse teha ajakohastatud sõltumatu hinnakontroll artikli 8 kohaselt kindlaks määratud hindamise ajahetke seisuga, kasutades tasaarvestuskuupäeva päevalõpusteavet.
6. Käesolevat artiklit ei kohaldata tasaarvestussumma kindlaksmääramiseks kliiritud tuletisinstrumentidilepingute puhul, mis on sõlmitud kriisilahendusmenetluses oleva krediidasutuse või investeerimisühingu ja keskse vastaspoole vahel, välja arvatud artikli 7 lõikes 7 sätestatud erandjuhtudel.

Artikkel 7

Kriisilahendusmenetluses oleva krediidasutuse või investeerimisühingu ja keskse vastaspoole vahel sõlmitud kliiritud tuletisinstrumentidilepingute väärtuse hindamine

1. Selliste kohustuste väärtuse, mis tulenevad tuletisinstrumentidilepingutest, mille on sõlminud ühelt poolt kriisilahendusmenetluses olev krediidasutus või investeerimisühing kliiriva liikmena ja teiselt poolt keskne vastaspool, määrab

⁽¹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. juuni 2013. aasta määrus (EL) nr 575/2013 krediidasutuste ja investeerimisühingute suhtes kohaldatavate usaldatavusnõuete kohta ja määruse (EL) nr 648/2012 muutmise kohta (ELT L 176, 27.6.2013, lk 1).

hindaja kindlaks artiklis 5 sätestatud hindamis põhimõtete alusel. Ennetähtaegse lõpetamise summa määrab kindlaks keskne vastaspool lõikes 5 sätestatud tähtjaks vastavalt keske vastaspoole rikkumismenetlusele, arvates enne maha kriisilahendusmenetluses oleva krediitiasutuse või investeerimisühingu antud tagatise, sealhulgas alustamise tagatise, variatsioonitagatise ja kriisilahendusmenetluses oleva krediitiasutuse või investeerimisühingu maksed keske vastaspoole tagatisfondi.

2. Kriisilahendusamet teatab keskele vastaspoolele ja keske vastaspoole pädevale asutusele oma otsusest tasaarvestada tuletisinstrumentid vastavalt direktiivi 2014/59/EL artikli 63 lõike 1 punktile k. Tasaarvestusotsus jõustub kohe või teates täpsustatud kuupäeval ja kellaajal.

3. Kriisilahendusamet annab keskele vastaspoolele korralduse esitada hinnang kõikide asjaomasesse tasaarvestatavate tehingute kogumisse kuuluvate tuletisinstrumentidilepingute ennetähtaegse lõpetamise summa kohta, järgides keske vastaspoole rikkumismenetlust.

4. Keskne vastaspool esitab kriisilahendusametusele keske vastaspoole rikkumismenetluse dokumendid ja aruande seoses kohustuste mittetäitmisega võetud meetmete kohta.

5. Kriisilahendusamet määrab kokkuleppel keske vastaspoole ja keske vastaspoole pädeva asutusega tähtja, milleks keskne vastaspool peab ennetähtaegse lõpetamise summa hinnangu esitama. Selleks võtavad kriisilahendusamet, keskne vastaspool ja keske vastaspoole pädev asutus arvesse mõlemat järgmist asjaolu:

a) rikkumismenetlus, mis on sätestatud keske vastaspoole juhtimiseeskirjades kooskõlas määruse (EL) nr 648/2012 artikliga 48;

b) kriisilahenduse ajakava.

6. Kriisilahendusamet võib kokkuleppel keske vastaspoolega ja keske vastaspoole pädeva asutusega lõike 5 kohaselt määratud tähtaega muuta.

7. Erandina lõikest 1 võib kriisilahendusamet pärast keske vastaspoole pädeva asutusega konsulteerimist otsustada rakendada artiklis 6 sätestatud meetodikat ühel järgmisest kahest juhust:

a) keskne vastaspool ei esita kriisilahendusameti poolt lõike 5 kohaselt määratud tähtjaks ennetähtaegse lõpetamise summa hinnangut või

b) keske vastaspoole hinnang ennetähtaegse lõpetamise summa kohta ei ole kooskõlas keske vastaspoole rikkumismenetlusega, mis on sätestatud määruse (EL) nr 648/2012 artiklis 48.

Artikkel 8

Tuletisinstrumentidest tulenevate kohustuste väärtuse kindlakstegemise ajahetk ja varane kindlaksmääramine

1. Hindaja määrab tuletisinstrumentidest tulenevate kohustuste väärtuse kindlaks järgmisel ajahetkel:

a) asendustehingute sõlmimise kuupäev ja kellaeg, kui hindaja määrab ennetähtaegse lõpetamise summa asendustehingute hinna alusel, nagu on sätestatud artikli 6 lõikes 1;

b) kuupäev ja kellaeg, millal keskne vastaspool määras kindlaks ennetähtaegse lõpetamise summa, kui hindaja määrab ennetähtaegse lõpetamise summa kindlaks vastavalt keske vastaspoole rikkumismenetlusele, nagu on sätestatud artikli 7 lõikes 1;

c) kõikidel muudel juhtudel tasaarvestuskuupäev või, kui see ei oleks majanduslikult mõistlik, siis päev ja kellaeg, millal alusvara turuhind teatavaks saab.

2. Hindaja võib direktiivi 2014/59/EL artikli 36 lõike 9 kohase esialgse hindamise raames määrata tuletisinstrumentidest tulenevate kohustuste väärtuse kindlaks enne lõike 1 kohaselt määratud ajahetke. Selline varane kindlaksmääramine toimub hinnangute alusel, tuginedes artiklis 5 ja artikli 6 lõigetes 2–5 sätestatud põhimõtetele, ning kindlaksmääramise ajal kättesaadavate andmete alusel.

3. Kui hindaja rakendab lõike 2 kohast varast kindlaksmääramist, võib kriisilahendusamet nõuda hindajalt igal ajal esialgse hinnangu ajakohastamist, et võtta arvesse asjakohaseid jälgitavaid muutusi turul või tõendeid majanduslikult mõistlike asendustehingute kohta, mis on sõlmitud lõike 1 kohaselt määratud ajahetkel. Kui need muutused või tõendid on kättesaadavad artikli 3 lõike 2 kohaselt määratud kuupäevaks ja kellaajaks, võetakse neid arvesse direktiivi 2014/59/EL artikli 36 lõike 10 kohases lõplikus järeelhindamises.

4. Kui hindaja rakendab lõike 2 kohast varast kindlaksmääramist selliste tuletisinstrumentidilepingute suhtes, mille on sõlminud kriisilahendusmenetluses olev krediidasutus või investeerimisühing kliiriva liikmena ja keskne vastaspool, võtab hindaja kohaselt arvesse kõiki keske vastaspoole esitatud hinnanguid eeldatavate tasaarvestuskulude kohta.

Kui keskne vastaspool esitab ennetähtaegse lõpetamise summa hinnangu kooskõlas keske vastaspoole rikkumismenetlusega artikli 7 lõigete 5 ja 6 kohaselt määratud tähtajaks, võetakse seda hinnangut arvesse direktiivi 2014/59/EL artikli 36 lõike 10 kohases lõplikus järeelhindamises.

Artikkel 9

Jõustumine

Käesolev määrus jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

Brüssel, 23. mai 2016

Komisjoni nimel
president
Jean-Claude JUNCKER